

משנה בבא בתרא פרק ז

Mishnah Bava Batra, chapter 7

(1) If one person says to another, “I sell you a *bet kor* [an area of 75,000 square cubits in which a *kor* or *homer* (= 30 *se'ah*) of seed may be sown] of arable land,” [and] it contained pits ten handbreadths deep, or rocks ten handbreadths high, these are not to be measured [i.e., included] with it [he must give him a *bet kor* of level land]. [If they are] less than this [i.e., lower than, or not as deep as ten handbreadths], they are to be measured with it. If, however, he said to him, “[...] about a *bet kor* of arable land,” even if [the land] contained pits deeper than ten handbreadths, or rocks higher than ten handbreadths, they are to be measured with it.

(2) [If one person says to another,] “I sell you a *bet kor* of arable land, measured by the rope [i.e., exact measurements], [and] he gave [him] less, [even if only by] a fraction, [an equal sum] is to be deducted [from the price]. If he gave more, [even if only by] a fraction, it is to be returned [to him]. If, however, he said [when the sale was being arranged], “[...] more or less” [instead of “measured by the rope,” thus implying, the measurements of the *bet kor* are not exact], the sale is valid even if he gave [at the rate of] a quarter of a *kav* per *se'ah* [or seven and a half *kav* per *kor*, i.e., 1/24th portion] less or more [than the exact measurement].

רבנו עובדיה מברטנורא

א האומר לחבירו בית כור עפר. מדת בית כור הוא חמשה ושבעים אלף אמה שחצר המשכן היה בית סאתים. והיה מאה על חמשים והכור שלשים סאין: **עפר.** הראוי לזריעה משמע. אבל אם אמר בית כור סתם. או בית כור קרקע אפילו היה כולו סלעים הגיעו דשמה לבנות בית או למשטח ביה פירות בעי ליה: **נקעים.** בקעים עמוקים או **סלעים גבוהים** י'. וכגון שרחבים ד' על ד' דהוי מקום חשוב: **אין נמדדין עמה.** וצריך שיתן לו בית כור שלם מקרקע חלק שאין אדם רוצה ליתן מעותיו במקום אחד ויראה לו כשנים ושלשה מקומות: **כבית כור.** משמע כמו שהוא בין סלעים בין עפר: **ב מדה בחבל.** כלומר בצמצום אני מוכר לך שדה זו שיש בו בית כור עפר כמו שמוודים במדת החבל לא פחות ולא יותר: **פחת כל שהוא.** שלא היה באותו שדה בית כור שלם. המקח קיים וינכה המוכר כפי הפחת: **הותיר.** קרקע כל שהו על בית כור יחזיר למוכר הקרקע שהותיר או דמי הקרקע כדמפ' ואזיל: **אם אמר לו.** מוכר ללוקח בית כור עפר אני מוכר לך הן חסר הן יתר

א האומר לחבירו בית כור עפר אני מוכר לך, היו שם נקעים עמוקים עשרה טפחים או סלעים גבוהים עשרה טפחים, אינן נמדדין עמה. פחות מכאן, נמדדין עמה. ואם אמר לו כבית כור עפר, אפילו היו שם נקעים עמוקים יותר מעשרה טפחים או סלעים גבוהין יותר מעשרה טפחים, הרי אלו נמדדין עמה: **ב בית כור עפר אני מוכר לך מדה בחבל,** פחת כל שהוא, ינכה. הותיר כל שהוא, יחזיר. אם אמר הן חסר הן יתר, אפילו פחת רבע לסאה או הותיר רבע לסאה, הגיעו.

[A kor = thirty se'ah; a se'ah = 6 kav.]
 [If the difference is] greater than this, calculation is to be made [and the party that gained, pays for, or returns, the difference]. What is [the buyer] to return to him? The money [the value of the surplus]. If, however, [the seller] prefers, he [the buyer] returns to him the land; why [then] did they

יותר מכאן, יעשה חשבון. מה הוא מחזיר לו, מעות. ואם רצה, מחזיר לו קרקע. ולמה אמרו מחזיר לו מעות, ליפות כחו של מוכר, שאם שיר בשדה בית תשעה קבין ובגנה בית חצי קב, וכדברי רבי עקיבא בית רבע, מחזיר לו את הקרקע. ולא את הרבע בלבד הוא מחזיר, אלא את כל המותר: ג מדה בחבל אני מוכר לך הן חסר הן יתר, בטל הן

[the Rabbis] decree that [the buyer] is to return to him money? To safeguard the interests of the seller [so that he should not be left with a fraction of land of which no use could be made]. If, therefore, there was a surplus in the field of an area of nine kav [such an area is regarded as a useful field on its own]; and in a garden, an area of half a kav [which is regarded as an independent garden], and according to Rabbi Akiva, a quarter of a kav [which he regards as an independent garden] — then the land [itself] is to be returned instead of money [thus the seller has all his options open, for if he wants money he could readily sell it]. Not only the [surplus to the] quarter [of a kav per se'ah] is to be returned, but all the surplus [i.e., the quarter kav as well, since the surplus land has independent value the seller does not wish to give up anything].

(3) [If the seller says], “I sell you ... [see Mishnah 2, above] measured by the rope, more or less,” the [latter condition of] “more or less” cancels [that of] “measured

רבנו עובדיה מברטנורא

בכך וכך דמים ולא אמר לו מדה בחבל: אפילו פיחת או הותיר רובע קב. לכל סאה דהיינו שלשים רביעיות לבית כור הגיעו. ומדתינא תנא אפילו פיחת רובע לסאה ולא תני אפילו פיחת שבעה קבין ומחצה לכור שמעינן מינה דאפילו במכירה מועטת. כגון בית סאה אני מוכר לך הן חסר הן יתר אם פיחת רובע או הוסיף רובע הגיעו. ואי אמר בית כור סתם סתמא נמי כהן חסר הן יתר דמי: יותר מכאן. יותר מרובע לכל סאה אם הותיר יעשה חשבון יחשוב כמה הותיר על בית כור וכמה שוים לפי חשבון שמכר את בית כור: ולמה אמרו מחזיר לו מעות. שמן הדין אין להחזיר לו אלא קרקע שהרי לא קנה הלוקח אלא בית כור בלבד. ולא תקנו חכמים שיתן לו מעות כנגד זה היתר אלא לייפות כחו של מוכר שלא יפסיד אותו קרקע מועט דלא חזי ליה למידי: שאם שויר. בבית כור שדה בת תשעה קבין דהשתא חזי ליה האי קרקע כדאמר' (דף יא) דבית ט' קבין חשוב להיות נקרא שדה אז אין מחזיר לו מעות אלא המוכר נוטל את הקרקע שלו ושמעינן ממתני' דשבעה קבין ומחצה לכור שהוא רובע הקב לכל סאה הוי מחילה. משבעה קבין ומחצה עד תשעה קבין ולא עד בכלל יעשה חשבון. תשעה קבין או יותר יחזיר קרקע: ולא את הרובע. ה"ק היכא דאמרן יעשה חשבון. או יחזיר קרקע לא את המותר בלבד הוא מחזיר אלא גם כל השלשים רביעיות של בית כור היתרים הוא מחזיר דכיון דאיכא קרקע חשוב בין הכל לא מחיל מידי: ג מדה בחבל וכו'. האומר לחבירו שתי

by the rope.” [If he says:] “[...] more or less, measured by the rope,” the [latter condition] “measured by the rope” cancels [that of] “more or less” [the second condition is always regarded as the valid one. It cancels, therefore, the first]; the opinion of Ben

חֶסֶר הֵן יֵתֵר מְדָה בְּחֶבֶל. הֵן חֶסֶר הֵן יֵתֵר מְדָה בְּחֶבֶל, בְּטֵל מְדָה בְּחֶבֶל הֵן חֶסֶר הֵן יֵתֵר, דְּבָרֵי בֵּן נָנִס. בְּסִימְנֵי וּבְמִצְרֵי, פְּחוּת מִשְׁתּוֹת, הִגְיעוּ. עַד שְׁתּוֹת, יִנְכָּה: דְּהָאוֹמֵר לְחֶבֶר חֲצֵי שָׂדֶה אֲנִי מוֹכֵר לָךְ, מִשְׁמַנִּין בִּינְיָהֶן וְנוֹטֵל חֲצֵי שָׂדֶהוּ. חֲצִיָּהּ בְּדָרוֹם אֲנִי מוֹכֵר לָךְ,

Nannus [however, the Sages argue. They hold that the buyer is entitled to the lesser amount of the two]. [If one says: pointing to a particular field, “I sell you this *bet kor*] within its marks and boundaries,” the sale is valid [if the difference between the sizes is] less than a sixth [even though the mention of “*bet kor*” is comparable to the mention of “more or less,” in which case the sale is valid only when the difference is less than one twenty-fourth, or a quarter *kav* per *se'ah*; the pointing out of the field and the addition of the stipulation “within its marks and boundaries” modify the implication of *bet kor*, and a greater difference is, consequently, allowed before any deduction can be claimed. While the expression, “within its marks and boundaries” implies the offer of a specified field whatever its area is, the expression “*bet kor*,” used with it, implies an area not too much different in size from that of a *bet kor*. Hence, the law of our Mishnah, which limits the allowed difference to a sixth]; [if it amounts] to a sixth, deduction must be made. [If less land was given, the difference in price is to be deducted. If more land was given, the surplus of land is paid for.]

(4) If one says to another: “I sell you half a field,” [but did not specify which half,] an evaluation is made between them and he [the seller] takes half of his field [in value; i.e., whichever he chooses, the Gemara explains that he may take an area of better quality land which is equal in value to half of the total field, and not necessarily the actual area of half the field]. [If one says:] “I sell you half

רבנו עובדיה מברטנורא

על מעט פחות או יותר. בטל לשון אחרון שהוא הן חסר הן יתר. את לשון ראשון שהוא מדה בחבל. ואפילו פחות רובע לסאה או הותר רובע לסאה הגיעו: **דברי בן ננס**. דס"ל תפוס לשון אחרון ופליגי רבנן עליה ואמרי הלך אחר פחות שבלשונות. בין ראשון בין אחרון. דמספקא להו אי תפוס לשון ראשון. או לשון אחרון. ונטל הלוקח בפחות שבשעורין והלכה כחכמים: **בסימניו ובמצריו**. אמר לו בית כור עפר אני מוכר לך. בתוך הסימנים והמצרים האלה: הכי גרסינן. **פחות משתות הגיעו עד שתות ינכה**. והכי פירושה אם פחות מן הבית כור שתות. וכל שכן פחות משתות הגיעו אבל יותר על שתות. ולמטה עד שתות ולא שתות בכלל ינכה: **ד משמנין ביניהם**. וראין המקום השמן שבשדה זו ונטל אותו המוכר. דיד לוקח על התחתונה וכנגדו נותן ללוקח מן המקום הגרוע כמו

of it [the field] on the southern side,” an evaluation is made between them and he [the buyer] must take [the value of] its southern half [in any part of the field the seller chooses to give him.

מִשְׁמַנִּין בֵּינֵיהֶן וְנוֹטֵל חֲצִיָּה שְׂבָרָה וְהוּא מְקַבֵּל עָלָיו מְקוֹם הַגָּדֵר, חֲרִיץ וּבֵן חֲרִיץ. וְכִמָּה הוּא חֲרִיץ, שְׁשֶׁה טְפָחִים. וּבֵן חֲרִיץ, שְׁלֹשָׁה:

Thus his statement is to be understood as, “I sell you the value of the southern half of the field in any part of the field that I choose to give you”. He [the buyer] must undertake [to supply, out of his portion of the field] space for the wall, [and] for the bigger and smaller trench [which is dug round the wall. The trenches are made to prevent animals from jumping over the wall]. And what is [the width of] the bigger trench? Six handbreadths [along the entire length of the field] and [the width of] the smaller one, three [along the entire length of the field].

רבנו עובדיה מברטנורא

ששוע המקום השמן שנטל המוכר. וכי קאמר ליה חצי שדה אני מוכר לך. כדי דמי חצי שדה קאמר ליה. ואם היתה בת מאה במאה דינרין. ויש בה שלשים אמה מקום שמן ששוע חמשים דינרין. נוטלו המוכר. ונותן ללוקח שבעים אמה מן הגרוע בחמשים דינרין. ונפקא מינה דרוצה אדם בקב עידיית משני קבין זיבורית. ואף על פי שדמי שניהן שוין: חציה שבדרום אני מוכר לך. אין שמין כל השדה כהיא דרישא אלא שמין כמה שוה חצי השדה שבדרום בין טוב בין רע. וכנגד מה ששוע חציה שבדרום נותן לו מוכר ללוקח בכל רוח שירצה מן הגרוע שיש לו דיד לוקח על התחונה. ושמא הכי קאמר ליה מה ששוע חצי שבדרום אני מוכר לך בקרקע שלי בכל מקום שארצה: ומקבל עליו. הלוקח לתת מקום בחצי שדה זו שקנה לעשות גדר וחריץ ובן חריץ. תרוייהו אחורי הגדר מבחוץ כדי שלא תהא חיה קופצת ונכנסת בשדה. דאי עביד חריץ ולא עביד בן חריץ. איידי דחריץ רווח נכנסת בתוכו וקופצת למעלה על שפת השני ואי עביד בן חריץ ולא עביד חריץ איידי דקטין קיימא אשפתא וקפצה וכמה בין חריץ לבין בן חריץ טפח: